

اسکیس در طراحی شهری

Urban Design and Sketching

محسن شکری

تهران - ۱۳۹۲

سرشناسه : شکری، محسن
عنوان و نام پدیدآور : اسکيس در طراحی شهری / محسن شکری
مشخصات نشر : تهران: عصر کنکاش، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهري : ۱۹۴ ص. : مصور، جدول، نمودار: ۲۲×۲۹ س م
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۴۹-۲۰-۸
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : معماری -- طراحی
موضوع : اسکيس زدن
موضوع : معماری -- نقشه های نمایشی -- فن
رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ش ۸ الف ۵ LB۲۳۵۳/۵
رده بندی دیویی : ۶۰۴/۲
شماره کتابشناسی ملی : ۳۱۳۵۹۹۱

انتشارات علمی، فرهنگی و آموزشی

عصر کنکاش

گروه آموزشی مهندس روحی زاده

عنوان کتاب:	اسکيس در طراحی شهری
مؤلف:	محسن شکری
صفحه آرا:	ساغر ابوالقاسمی
طرح جلد:	مؤگان قره
چاپخانه و صحافی:	آرین
نوبت چاپ:	اول
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
سال چاپ:	۱۳۹۲
قیمت:	۱۵۰۰۰ تومان
نشانی:	تهران- میدان انقلاب- ابتدای کارگر شمالی- بعد از فرصت- کوچه مستغلی- پلاک ۲۶- واحد ۲
آدرس الکترونیکی:	www.asrekankash.ir
پست الکترونیکی:	a.srekankash@gmail.com
تلفن:	۲۳۹۰۱۰۱۵

کلیه حقوق این کتاب برای ناشر محفوظ است.

پیشگفتار

کتاب حاضر شامل مجموعه ای از نمونه کارهایی در ارتباط با سوالات مختلف طراحی شهری می باشد و در هر یک از نمونه ها به صورت عملی به بیان فرآیند طراحی شهری از مرحله شناخت تا طراحی پرداخته شده است. کتاب حاضر بیانگر به عینیت کشاندن ذهنیت یک طراح در ارتباط با مسایل گوناگون شهرسازی به همراه نقد و بررسی آنها می باشد. هدف اصلی کتاب آموزش عملی اسکیس توسط نمونه کارها و آشنایی بیشتر با نحوه ارایه مطالب به صورتی گرافیکی و بیان تصویری مطالب می باشد. نحوه برخورد کتاب به نحوی است که در ابتدا یک سوال مطرح می شود و در ادامه پاسخ سوال به صورت فرآیند طراحی مطرح شده و نقدی کوتاه در ارتباط با شیت ارایه می شود. تلاش شده است تا از القای مفاهیم به مخاطب جلوگیری گردد و مانع خلاقیت مخاطب نشود ضمن اینکه نشان دهد که امکان ارائه مطالب به نحوی دیگر نیز وجود دارد. نمونه کارها به نوعی عرصه عملیاتی طراحی شهری را با بیان گرافیکی و اسکیزی به طرح تبدیل می کند که مطالعه و مشاهده این نمونه کارها برای دانشجویان طراحی شهری و شهرسازی می تواند مفید باشد.

لازم می دانم از سرکار خانم دکتر فریبا قرایی، سرکار خانم دکتر میترا حبیبی و جناب دکتر رضا حقیقت نائینی و همه اساتید و عزیزانی که راهنمایی هایشان را روشننگر یافتم، تشکر نمایم. در انتها از سرکار خانم پانته آ علیپور و خانم مژگان قره کمال تشکر را می نمایم.

فهرست مطالب

۷		مقدمه مولف
۹		فصل اول: محله
۳۷		فصل دوم: بافت های شهری
۶۹		فصل سوم : مسیرهای شهری
۸۵		فصل چهارم: گرّه های شهری
۱۳۹		فصل پنجم: ورودی ها
۱۴۳		فصل ششم: کرانه های ساحلی
۱۴۹		فصل هفتم: نماها، جداره ها و کنج های شهری
۱۸۹		فصل هشتم: پرسپکتیو های فضاهاى شهری
۲۰۵		فهرست منابع

بیان تصویری (گرافیکی)، عنوانی است جهت معرفی بهتر تفکری که با ترسیم همراه است؛ در فرآیند طراحی مهارت های گرافیکی جهت توضیح و انتقال موضوعات مورد بحث نقش عمده ای دارد. بیان تصویری در رشته شهرسازی ریشه در شناخت این مساله دارد که اسکیس و طراحی باید تفکر طراح را تقویت نماید. برای درک نحوه شنا کردن ماهی در آب، مطالعه درباره آب و ماهی به صورتی جداگانه نمی تواند مفید واقع شود. از این جهت پیام (طرح) و زبان (گرافیک) در رشته طراحی شهری به قدری به هم پیوسته اند که به صورت جداگانه به تصور نمی آید و نمی توان بیان گرافیکی را جدا از مسائل شهری آموزش داد. هدف این کتاب انتقال گستره ای از شیوه های طراحی و بیان تصویری می باشد و قصد ندارد که یک نوشتار آموزش طراحی باشد. مجموعه حاضر شامل ترسیماتی است که در جهت بیان ایده های مختلف جهت خلق فضاهای شهری صورت پذیرفته است، نمونه کارها در این اثر بر اساس موضوعات شهری همچون محله، بافت های شهری، مسیرهای شهری، گره های شهری، ورودی ها، کرانه های ساحلی، نماها و جداره ها و کنج های شهری و نیز تعدادی پرسپکتیو از فضاهای شهری دسته بندی شده اند. از آنجایی که در بسیاری از مواقع همچون مسابقات طراحی محدودیت هایی در ارائه کار اعمال می شود مجموعه حاضر نیز دو نکته مهم یعنی استفاده از رنگ سیاه و ارائه کامل در یک صفحه طراحی را مد نظر داشته است. در کنار هر نمونه کار تلاش به عمل آمده که تحلیل و نقد آن به منظور رفع نقایص نیز ارائه گردد. در این کتاب سعی شده از نحوه مناسب مطالعه و شناخت و تجزیه و تحلیل و همچنین طراحی انواع فضاهای شهری به صورتات شیت و هر شیت مختص یک موضوع و مسئله پرداخته شود. ارائه این اثر در جهت معرفی شیوه های گرافیکی مناسب طراحی شهری بوده و می تواند مورد استفاده دانشجویان و یا متخصصان این رشته قرار گیرد و امید است انتشار آن بتواند در جهت بیان بهتر ایده های طراحی مورد استفاده واقع شود.

مقدمه

در عصر جهانی شدن و در نتیجه توسعه ابزارها و تکنیک ها، هر روز بیش از گذشته بهره گیری از دست و ترسیم آزاد اشکال، بناها و فضاها در بین دانشجویان و متخصصین کاهش می یابد. این موضوع چالشی است فراوری نظام آموزشی معماری و شهرسازی که باید برای آن چاره اندیشی شود. بدون شک قرن ها است که جستجو و آفریدن تصاویر زیبا و معنادار در سرشت و روح آدمی وجود داشته است. انسانها برای دستیابی به اهداف مورد نظر خود در این خصوص با بهره گیری از قدرت خلاقیت و تصور و استفاده از تجارب مختلف همواره به اشکال گوناگون افکار خود را در معرض نمایش گذاشته اند. در این بین الگوبرداری از آثار ارزشمند که خود نشان دهنده نوعی از هوشمندی است همراه با درک صحیح از محیط پیرامون، می تواند منجر به طراحی درست و عقلانی محیط شهری گردد. بطور کلی بیان تصویری در شهرسازی می تواند تفکر طراح را تقویت نماید. در فرآیند طراحی، مهارت های گرافیکی جهت توضیح و انتقال موضوعات مورد بحث به مخاطبین نقش عمده ای دارد. طراحی نوعی بیان است که با ترسیم ساده ترین خطوط معنا می یابد. خطوط به دلیل آنکه ظهور و انتقال دهنده تفکر طراح می باشند، انرژی خاصی را منتقل می کنند. مجموعه حاضر بیانگر عینیت بخشیدن به عالم ذهنی یک طراح در ارتباط با مسایل گوناگون شهرسازی به همراه نقد و بررسی آنها می باشد. هدف اصلی تدوین کننده محترم کتاب که به درستی نیز از عهده آن بر آمده است، آموزش عملی اسکیز توسط نمونه های برداشت شده (میادین، خیابانها، نماها و بطور کلی بافت های شهری) و آشنا نمودن خوانندگان با نحوه ارایه به روش گرافیکی و بیان تصویری مطالب می باشد. این اثر تلاش دارد تا از القای مفاهیم خاص به مخاطب جلوگیری کرده و مانع خلاقیت مخاطب نشود. نمونه کار های ارایه شده به نوعی عرصه عملیاتی طراحی شهری را با بیان گرافیکی و اسکیزی به طرح تبدیل می کند. یقیناً این کتاب به شکل قابل توجهی در تدوین چارچوبی برای ابتکارات طراحی در حوزه های شهرسازی موفق بوده و این مجموعه به کلیه دانشجویان شهرسازی، معماری و دیگر علاقمندان پیشنهاد می گردد.

غلامرضا حقیقت نائینی

استادیار دانشگاه هنر (تهران)